

SHRI K. R. KATARA ARTS COLLEGE – SHAMLAJI

B.A. SEM VI

સાંખ્યકારિકા (ઇશ્વરકૃષ્ણસ્ય)

MCQ-50 Questions

SUB : SANSKRIT (C.C.607)

Sender - Prof : M.M. Vyas, Mo : 9427693554

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નોના ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી (✓) ની નિશાની કરો.

પ્ર-૧ સંસારનું જૂનામાં જૂનું દર્શન કયું છે?

(અ) ન્યાયદર્શન (બ) સાંખ્યદર્શન (ક) વૈશેષિકદર્શન (ડ) વેદાંતદર્શન

પ્ર-૨ સાંખ્યદર્શન સાથે કયું દર્શન જોડાયેલ છે?

(અ) યોગદર્શન (બ) પૂર્વમીમાંસાદર્શન
(ક) ઉત્તરમીમાંસાદર્શન (ડ) ન્યાયદર્શન

પ્ર-૩ સાંખ્યદર્શનના પ્રણેતા કયા મુનિ ગણાય છે?

(અ) જૈમિની (બ) અક્ષપાદ (ક) કણ્ણાદ (ડ) કપિલમુનિ

પ્ર-૪ સાંખ્યકારિકાના લેખકનું નામ લખો.

(અ) કાલિદાસ (બ) ઇશ્વરકૃષ્ણ (ક) અન્નભટ્ટ (ડ) ભર્તૃહરિ

પ્ર-૫ સાંખ્યકારિકામાં કુલ કેટલી કારિકાઓ (શ્લોક) છે?

(અ) ૭૨ (બ) ૨૫ (ક) ૫૦ (ડ) ૧૦૦

પ્ર-૬ સાંખ્યદર્શનમાં કુલ કેટલા તત્ત્વો સૃષ્ટિ પ્રક્રિયા માટે છે?

(અ) ચોવીસ (બ) વીસ (ક) ત્રીસ (ડ) દસ

પ્ર-૭ સાંખ્યદર્શન અનુસાર પ્રકૃતિ શું કરે છે?

(અ) લીલા (બ) સૃષ્ટિસર્જન (ક) નિયંત્રણ (ડ) વિનાશ

પ્ર-૮ સાંખ્યકારિકામાં વર્ણવ્યા અનુસાર સાંખ્યદર્શનનો પુરુષ કેવો છે?

(અ) પ્રકૃતિપરાયણ (બ) પ્રકૃતિવિરુદ્ધ (ક) નિરાળો (તટસ્થ) (ડ) નિરર્થક

પ્ર-૯ સાંખ્યદર્શન અનુસાર સૃષ્ટિમાં મુખ્ય કેટલાં તત્ત્વો છે, કયા કયા?

(અ) સત્ત્વ-રજસ-તમસ (બ) કેવલાદ્વૈત (ક) મુમુક્ષુ (ડ) તટસ્થ

પ્ર-૧૦ સાંખ્યદર્શન અનુસાર 'પ્રધાન' શબ્દનો અર્થ શો?

(અ) પ્રકૃતિ (બ) પુરુષ (ક) માટી (ડ) સ્નેહ

પ્ર-૧૧ સાંખ્યદર્શન અનુસાર વિકારો કેટલા છે?

(અ) સોળ (બ) પાંચ (ક) ત્રણ (ડ) દસ

પ્ર-૧૨ સાંખ્યદર્શનમાં 'સત્કાર્યવાદ' ને સમજાવવા કયું ઉદાહરણ આપે છે?

(અ) રૂ અને પાણી (બ) દૂધ-દહીં (ક) પથ્થર - ફૂલ (ડ) મૃગજળ

પ્ર-૧૩ 'દુઃખત્રયમ્' માં ક્યા ક્યા દુઃખો સાંખ્યમાં સમાવિષ્ટ છે?

(અ) આધિદૈવિક - આધિભૌતિક -આધ્યાત્મિક (બ) વિષયોનાં દુઃખો
(ક) અલૌકિક દુઃખો (ડ) લૌકિક દુઃખો

પ્ર-૧૪ સાંખ્યો કેટલા પ્રમાણને માને છે?

(અ) ત્રણ (બ) પાંચ (ક) સાત (ડ) દસ

પ્ર-૧૫ સાંખ્યદર્શન નિરીશ્વરવાદી દર્શન છે?

(અ) ઇશ્વરવાદી (બ) નિરીશ્વરવાદી (ક) ઉભયવાદી (ડ) બ્રહ્મવાદી

પ્ર-૧૬ સાંખ્યનું સર્જન ક્યા હેતુથી થયું છે?

(અ) દુઃખત્રયની આત્યંતિક નિવૃત્તિ (બ) મોક્ષ મેળવવા
(ક) જ્ઞાન મેળવવા (ડ) સંગીત જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે

પ્ર-૧૭ સાંખ્યકારિકાનો છંદ કયો છે?

(અ) વસંતતિલકા (બ) શિખરિણી (ક) આર્યા (ડ) અનુષ્ટુપ

પ્ર-૧૮ સાંખ્યની દ્રષ્ટિએ મન કેવું છે?

(અ) નિરીન્દ્રિય (બ) ઉભયાત્મક (જ્ઞાનેન્દ્રિય અને કર્મેન્દ્રિયનું નિયંત્રક)
(ક) સંવેદાત્મક (ડ) બોધાત્મક

પ્ર-૧૯ સાંખ્યની દ્રષ્ટિએ પ્રાણાદિ વાયુઓ કેટલા?

(અ) ચાર (બ) દસ (ક) ત્રણ (ડ) પાંચ

પ્ર-૨૦ સાંખ્યની દ્રષ્ટિએ કર્મોના કેટલા પ્રકાર છે?

(અ) બે-સંચિત અને પ્રારબ્ધ (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) પાંચ

પ્ર-૨૧ સાંખ્યાનુસાર બુદ્ધિનાં કેટલાં રૂપ છે?

(અ) આઠ (બ) ત્રણ (ક) સાત (ડ) બે

પ્ર-૨૨ સાંખ્ય અનુસાર પ્રકૃતિ કેવી છે કોમળ કે કઠોર?

(અ) પ્રકૃતે: સુકુમારતરં (બ) કઠોર (ક) ઉભય (ડ) અનિશ્ચિત

પ્ર-૨૩ સાંખ્યદર્શન અનુસાર જ્ઞાન કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે?

(અ) અવિર્પયાત (બ) જ્ઞાનેચ્છાથકી (ક) મોક્ષેચ્છા થકી (ડ) સ્વયં

પ્ર-૨૪ સાંખ્યમાં "નર્તકી" નું ઉદાહરણ કેવી રીતે - કોને માટે છે?

(અ) અપ્રકૃતિ (બ) પ્રકૃતિ (ક) પુરુષ (ડ) ભોગેચ્છા

પ્ર-૨૫ સાંખ્ય અનુસાર સૂક્ષ્મશરીર કેટલાં તત્ત્વોનું બનેલ છે?

(અ) ૧૮ (બ) ૧૦ (ક) ૧૩ (ડ) ૫૦

પ્ર-૨૬ અંતઃકરણ કેટલા પ્રકારનું સાંખ્ય અનુસાર હોય છે?

(અ) દ્વિવિધમ્ (બ) ત્રિવિધમ્ (ક) ચતુર્વિધમ્ (ડ) એકવિધમ્

પ્ર-૨૭ સાંખ્ય અનુસાર 'કરણ' કેટલા પ્રકારનાં છે?

- (અ) ત્રિ વધમ્ કરણમ્ (બ) દ્વ વધમ્ કરણમ્
(ક) એક વધમ્ કરણમ્ (ડ) ચતુર્વધમ્ કરણમ્

પ્ર-૨૮ સ્થૂળસૃષ્ટિના કેટલા ગુણ (કયા કયા) હોય છે?

- (અ) સુખ-દુઃખ - મોહાત્મક (ત્રિગુણાત્મક) (બ) દ્વિગુણાત્મક
(ક) ચતુર્ગુણાત્મક (ડ) પંચગુણાત્મક

પ્ર-૨૯ સાંખ્ય અનુસાર જ્ઞાનેન્દ્રિયો કેટલી છે?

- (અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) પાંચ

પ્ર-૩૦ સાંખ્ય અનુસાર કમેન્દ્રિયો કેટલી છે?

- (અ) પાંચ (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) ચાર

પ્ર-૩૧ સાંખ્ય અનુસાર સૃષ્ટિ નિર્માણ માટેના મહાભૂત કયા કયા છે? (કુલ કેટલા?)

- (અ) પંચમહાભૂત (પૃથ્વી, જળ, તેજ, આકાશ, વાયુ)
(બ) ચત્વારમહાભૂત
(ક) ત્રિ-મહાભૂત
(ડ) મહાભૂતદ્વયમ્

પ્ર-૩૨ સાંખ્ય અનુસાર "અર્થતઃ વૃત્તિ" કેવી છે?

- (અ) જલવત્ (બ) અશ્મવત્ (ક) પ્રદીપવત્ (ડ) સ્થિર

પ્ર-૩૩ સાંખ્યદર્શનમાં "અવ્યક્ત" શબ્દ કોને માટે વપરાયો છે?

- (અ) બ્રહ્મ માટે (બ) મોક્ષ માટે (ક) મૂળપ્રકૃતિ માટે (ડ) અનિર્ણિત

પ્ર-૩૪ સાંખ્યમાં 'કાર્ય' સાથે કયો ગુણ જોડાયેલો છે?

- (અ) કારણ (બ) સકારણ (ક) નિષ્કારણ (ડ) મોક્ષ

પ્ર-૩૫ સાંખ્ય અનુસાર 'કારણ' ની સંગાથે કયો શબ્દ જોડાયેલો છે?

- (અ) કાર્ય (બ) અકાર્ય (ક) નિષ્કાર્ય (ડ) બંધન

પ્ર-૩૬ નિરીધરવાદી દર્શનો કયાં કયાં (કુલ કેટલાં) છે?

- (અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર-જૈન-બૌદ્ધ-સાંખ્ય-ચાર્વાક (ડ) એક જ

પ્ર-૩૭ 'કારણ' ગુણને કાર્યનું શું પ્રગટ થાય છે?

- (અ) મોક્ષત્વમ્ સધ્ધમ્
(બ) અમોક્ષસ્વરૂપમ્ સધ્ધ
(ક) નિષ્કારણમ્ સધ્ધમ્
(ડ) કાર્યસ્ય વ્યક્તમ પ સધ્ધમ્

પ્ર-૩૮ 'નિરવયવ' શબ્દનો અર્થ સાંખ્યમાં કેવો છે?

- (અ) અવયવસહિત (બ) અવયવરહિત (ક) મોક્ષપરાયણ (ડ) બંધનયુક્ત

પ્ર-૩૯ સાંખ્ય અનુસાર પુરુષનું લક્ષણ કેવું છે?

(અ) સાક્ષિત્વ (બ) અસાક્ષિત્વ (ક) બોધાત્મક (ડ) લિંગાત્મક

પ્ર-૪૦ [આધ્યસ્થમ્] મૈતટસ્થતા કોનું લક્ષણ સાંખ્ય મુજબ છે ?

(અ) પ્રકૃતેઃ

(બ) મોક્ષસ્ય

(ક) વધનસ્ય

(ડ) પુરુષસ્ય

પ્ર-૪૧ સાંખ્ય અનુસાર “કૈવલ્યમ્” કોનું લક્ષણ છે?

(અ) પુરુષનું

(બ) સ્ત્રીનું

(ક) પ્રકૃતિનું

(ડ) માયાનું

પ્ર-૪૨ સાંખ્ય અનુસાર ‘અકર્તૃત્વ’ કોનું લક્ષણ છે?

(અ) પ્રકૃતિનું (બ) મહત્ તત્ત્વનું (ક) મોક્ષનું (ડ) પુરુષનું

પ્ર-૪૩ “સાંખ્યાનુસાર” અનુમાન કેટલા પ્રકારનું છે?

(અ) ત્રિ વધમ્ અનુમાનમ્ આખ્યાતમ્

(બ) દ્વ વધમ્ કથનીયમ્

(ક) એકમ્ એવ

(ડ) અનિર્ણતમ્

પ્ર-૪૪ સંસ્કૃત ભાષા કેવી છે?

(અ) સામાસિક (બ) સામાજિક (ક) બોધાત્મક (ડ) અજ્ઞાનાત્મક

પ્ર-૪૫ સાંખ્યદર્શનનો મહત્ત્વનો ગ્રંથ કયો?

(અ) શારીરક ભાષ્ય (બ) બ્રહ્મસૂત્ર (ક) સાંખ્યકારિકા (ડ) બોધાયનભાષ્ય

પ્ર-૪૬ સાંખ્યદર્શનને વિશે યોગદર્શન જોડાયેલું હોવાનું વાત કયા ગ્રંથમાં છે?

(અ) લિંગપુરાણ (બ) ભગવદ ગીતા (ક) ઇશાવાસ્ય (ડ) કેનઉપનિષદ

પ્ર-૪૭ ‘એકં સાંખ્યં ચ યોગમ્’ બાલા: પૃથક્ વદન્તિ’ - સમજાવો.

(અ) સાંખ્ય અને યોગ એક જ છે

(બ) સાંખ્ય યોગ જુદાં છે

(ક) સાંખ્ય કરતાં યોગનો રસ્તો જુદો છે

(ડ) યોગદર્શન જ શ્રેષ્ઠ છે

પ્ર-૪૮ દ્વંદ્વસમાસ અને દ્વિગુસમાસ બંને એક જ છે?

(અ) જુદાં છે (બ) એક જ છે (ક) અનિર્ણિત (ડ) મીમાંસા

પ્ર-૪૯ 'પ્રત્યક્ષ' પ્રમાણમાં સાંખ્યો માને છે?

(અ) માને છે (બ) અનિર્ણિત (ક) નથી માનતા (ડ) કર્મયોગ

પ્ર-૫૦ અનુમાન પ્રમાણમાં સાંખ્યો માને છે?

(અ) નથી માનતા (બ) માને છે (ક) શાંકરદર્શન (ડ) યોગદર્શન

Sender –
Prof : M.M. Vyas,
Mo : 9427693554